

معاون اول رئیس جمهور در جلسه سالانه هیات امنای
سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران:

فرهنگ باید برای تقویت امید و اعتماد در جامعه تلاش کند.

خانه دوم پژوهشگران

کتابخانه ملی؛ جزء لاینفک زندگی اهل فرهنگ

کتابداران همه جهان زیر یک سقف (ایفلا ۲۰۱۸)

امضای تفاهم‌نامه با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

دیدار با سفرای اتریش، سوئیس و دانمارک و رئیس آرشیو ملی عمان

بزرگداشت ۴ نفر از مفاخر فرهنگ ایران

نکوداشت «حسن توفیق» و ۵۰ سال طنز مطبوعاتی ایران

برپایی نشست‌ها و نمایشگاه‌هایی درباره فرهنگ دوره قاجار

اکران مستندهای «توران خانم» و «شرقی»

همایش بررسی زوایای پنهان حکومت رضا شاه

برگزاری کارگاه‌های حافظه جهانی در سمنج و کرمانشاه

و گفتارهایی از:

اشرف بروجردی

رضا شعبانی

غلامحسین ابراهیمی دینانی

شاپور اعتماد

شهین اعوانی

علی اشرف صادقی

محمود عابدی

کاوه میرعباسی

مهدی غبرایی

سیدعلی آل داود

جمشید کیانفر

سرمقاله

اشرف بروجردی

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

خانه دوم پژوهشگران

تبدیل شدن به قطب علمی در منطقه که یکی از سیاست‌های کلان کشور و چشم‌انداز ایران ۱۴۰۰ در نظر گرفته شده است، بیش و پیش از هر اقدامی نیازمند تحولی در روحیه حاکم بر فضای علم و پژوهش است. جزیره‌ای و منفردبودن حیطه پژوهش در کشور، مانعی بزرگ پیشروی اهل تحقیق و پژوهش خواهد بود و به ضعف ارتباطات فرهنگی در نهایت دانش و پژوهش می‌انجامد؛ کمااینکه شکل‌گیری و تکامل علمی در هر شاخه‌ای، حاصل انباشت و هم‌افزایی یافته‌های آن علم است. در ایران هنوز مراکز و مراجع علمی، مراکزی برای انباشت و انحصار دانش در مخازن بسته و بعضاً بدون دسترسی هستند و در فضای علمی کشور، تبادل و انتقال یافته‌ها جایگاه کم‌اهمیتی دارد. در چنین شرایطی، برای حرکتی رو به جلو، نیازمند قطب‌ها یا شبکه‌های دانش هستیم که محوریت هم‌افزایی را بر

یادداشت
رضا شعبانی
استاد بازنشسته تاریخ دانشگاه شهید بهشتی

کتابخانه ملی؛ جزء لاینفک زندگی اهل فرهنگ

هیچ جامعه‌ای در دنیا پیشرفت نخواهد کرد، مگر اینکه مردمش با کتاب و موارث قدیم آشنا شوند. کتابخانه در حقیقت بهترین جایی است که آدم می‌تواند در آن بماند. من از سال ۱۳۲۹ که دانش‌آموز دبیرستان بودم، به کتابخانه ملی رفت‌وآمد داشتم و جالب اینکه در دوران تحصیلات دکترا در پاریس و دانشگاه سوربن نیز با آن سروکار داشتم. من در آن دوران با سیدعبدالله انوار ارتباط کاری داشتم؛ زیرا او اولین چاپ مرقع از کتاب جهان‌شاه نادری را در اختیار داشت و هم‌چنین بخشی از فعالیت‌هایش در ترجمه و شرح و تفسیر در حوزه سلسله افشاریه است. پس از آن نیز در تجلیل و تکریم از بزرگان فرهنگ، ادب، هنر و اهل و خرد جامعه که در کتابخانه ملی برگزار می‌شد، سخنرانی‌هایی داشتم. من خارج از ایران نیز سال‌ها در کتابخانه ملی پاریس و موزه کتاب انگلیس کار کردم. کتابخانه‌های ملی را کانون گردآوری، نگهداری و صحت‌ورزی اسناد و مدارکی که شناسنامه هویتی ملتی با فرهنگ مانند ایران است، تعریف می‌کنند. این‌جا چه از دیدگاه کتبی که ارائه می‌دهند و چه از نظر کتبی که گردآوری می‌شود، تا آن‌جایی که من درک می‌کنم، در تمکین همه این مقدمات و تدارک اسبابی که به دلیل آن شکل گرفته، بسیار موفق است. ما در ایران می‌توانیم از

عهده بگیرند و این نقش ارتباطی را تسهیل کنند. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران به‌عنوان نهادی پژوهشی، علمی و خدماتی می‌کوشد در حکم یکی از بازوهای توسعه دانش‌بنیان، نقشی شبکه‌ای در حیطه دانش ایفا کند و به یکی از قطب‌های دانش در کشور تبدیل شود. قطب‌های دانش ماهیتی ارتباطی دارند و برقراری رابطه میان سه حوزه تولید، انباشت و بهره‌برداری از دانش، ویژگی اصلی آن‌هاست. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در بیش از ۸۰ سال فعالیت بی‌وقفه، برای تحقق این آرمان گام‌هایی اساسی برداشته و بر خواهد داشت. در درجه نخست، گردآوری، حفاظت و ساماندهی میراث مستند کشور، از میراث پژوهشی و فرهنگی گرفته تا میراث اداری و حکمرانی، می‌تواند نیاز امروز پژوهشگران را پاسخ گوید و این نهاد پیوسته می‌کوشد دامنه و گستره دسترسی به این میراث را افزایش دهد؛ هرچند امکانات و تکنولوژی روز را می‌طلبند که پرهزینه است. علاوه بر این، سازمان اسناد و کتابخانه ملی برای تبدیل شدن به قطب دانش، نیازمند است گامی فراتر از گردآوری و حفاظت از میراث مستند برداشته و نقشی ارتباطی میان تولیدکنندگان دانش و میراث مستند و بهره‌برداران از آن برقرار کند و به عبارتی به کانونی برای هم‌اندیشی و تضارب آرای پژوهشگران در مسائل اساسی کشور بدل شود.

بسیاری از سازمان‌ها و افراد برای نوع فعالیتشان انتقاد کنیم؛ اما کتابخانه ملی مسئولیت خودش را به احسانالوجوه انجام می‌دهد؛ یعنی در حال حاضر کتابی منتشرشده وجود ندارد که کتابخانه ملی در اختیار اهل تحقیق نگذاشته باشد. هرکسی مطابق سلیقه و ذوق خود می‌تواند کتاب خود را در این‌جا پیدا کند و حتی اسناد و مدارک تاریخی هم موجود است؛ مثلاً اسناد احزاب مختلفی که در ایران بودند و از بین رفتند، مانند حزب توده، در کتابخانه موجود است تا اهل مطالعه بیایند و آنها را بخوانند. یا اگر کسی می‌خواهد در زمینه‌ای مانند اسب‌سواری و تربیت اسب کار کند، من می‌دانم در کتابخانه‌های ما هفت فرسنامه صفوی به ترتیب موضوعی و الفبایی گردآوری شده‌اند. در خلال این سال‌ها که از کتابخانه استفاده می‌کنم به میزان ارتباطی که با افراد داشتم، متوجه شدم در کتابخانه ملی از افراد لایق و مناسب در کارها انتخاب کرده‌اند و حداقل این افراد به کارشان علاقه دارند و با اشتیاق پشت میزشان می‌نشینند و نکته دیگر اینکه به کارشان تسلط دارند و دیگر اینکه نظارت نیز بر آن‌ها هست که کارشان را خوب انجام دهند. من نمی‌خواهم بگویم بهترین‌های جامعه را انتخاب کرده‌اند؛ اما انسان‌های بااخلاق، باانضباط و اهل علمی هستند. من در هر اتاقی را زدم، آدم‌های بسیار مهربان، مؤدب، خلیق و سلیمی وجود دارند و شما را یاری می‌رسانند. کتابخانه ملی می‌تواند دانشمند تربیت و آدم‌های اهل تحقیق، کتاب، مطالعه و پژوهش را جمع کند. کتاب‌داران باید اهل فضل

این مجموعه با این رویکرد و در مسیر ارتقا از یک نهاد خدماتی به یک نهاد پژوهشی، علمی و خدماتی، گام‌های بسیاری را تاکنون برداشته است؛ از تأسیس مجموعه اندیشگاه فرهنگی با هدف حضور هرچه بیشتر پژوهشگران و اهالی فرهنگ در سازمان اسناد و کتابخانه ملی و شکل‌گیری گفت‌وگو درباره مسائل اساسی فرهنگی، تاریخی، اجتماعی و سیاسی کشور گرفته تا اعطای کرسی به اهالی اندیشه و فرهنگ و اجرای نشست‌ها و هم‌اندیشی‌های به بهانه تجلیل از بزرگان. تلاش برای بازگرداندن پیشکسوتان علمی کشور به عرصه عمومی و تسهیل‌گری برای ارتباط بهتر پژوهشگران جوان با آنان، در قالب سلسله نشست‌های یکشنبه‌های ملی، بزرگداشت‌ها، یادبودها، جلسات نقد و بررسی آثار و نهادینه‌کردن پیوند میان نسل جدید و گذشته علم و فرهنگ، از دیگر گام‌هایی است که سازمان برای تحقق این راهبرد ارتباطی برداشته است و حضور و ارتباط میان جوانان با این تجربیات زنده و ارزنده را فرصتی مغتنم می‌داند. امیدواریم در سال‌های پیشرو، این نهاد به خانه دومی برای پژوهشگران جوان در کشور تبدیل شود و پژوهشگران، آن را از آن خود بدانند و علاوه بر دسترسی‌داشتن به دانش روزآمد، فرصتی برای انتقال دانش و اندوخته‌های خود و گپ‌وگفت بر سر اندیشه‌هایشان با سایر پژوهشگران بیابند.

و فضیلت و محقق باشند. همین استمرار زیست در این محیط به آدم توانایی برای درک و فهم بیشتر از دنیا و جامعه خودش و بعد ساختن خودش را می‌دهد. من بسیاری از برجستگان دنیای غرب را می‌شناسم که این دانشمندان کتاب‌دار بوده‌اند. به‌عنوان نمونه جیمز مردیت اونز، کتابدار کتابخانه موزه بریتانیا که یک کتابشناس بسیار معروف است و دیگری راجر سیوری کانادایی که چندین کتاب درباره تاریخ صفویه و تاریخ ایران نوشته است. میان ایرانیان نیز سیدعبدالله انوار و پوری سلطانی از این نامداران عرصه ادب، فضیلت، تاریخ و دانایی بودند که در همین کتابخانه خدمت داشتند. امروز در کتابخانه ملی با آثار گرانقدری که در فرهنگ ما هست، اهل مطالعه را تشویق و امکانات را فراهم می‌کنند تا ساعت مطالعه جامعه و فرهنگ کتاب‌خوانی را بالا ببرند. در کشورهای غربی درک مردم از مطالعه متفاوت و جزء لاینفک زندگی مردم است. جامعه ما در حال حاضر دچار مشکلات خاص اقتصادی و خانوادگی است؛ اما این‌ها تقصیر کتابخانه نیست. گر گدا کاهل بود تقصیر صاحب‌خانه چیست؟ من افتخار می‌کنم در شهری زندگی می‌کنم که کتابخانه‌ای با این عظمت و وسعت با ساختمانی به این زیبایی و آرامش‌بخش وجود دارد و باید از صاحبان این اندیشه که کتابخانه همیشه فعال باشد تا مردم بتوانند بیایند و از خدمات استفاده کنند، تشکر کرد. باید یکی از مکان‌های توریستی تهران این تپه‌های عباس‌آباد با مجموعه‌های فرهنگستان‌ها و کتابخانه ملی باشد.

جلسه سالانه هیئت امنای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران: بخش فرهنگ باید برای تقویت امید و اعتماد در جامعه تلاش کند

از سوی رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی، به بحث و تصمیم‌گیری گذاشته شد. تصویب آیین‌نامه کمیسیون دائمی هیئت‌امنای سازمان، تفویض آیین‌نامه‌های داخلی مورد نیاز سازمان به کمیسیون دائمی با اطلاع هیئت‌امنای، بررسی گزارش عملکرد مالی سال ۹۵ سازمان، تصویب بودجه سال ۹۷ و تصویب اصلاحیه بودجه سال ۹۶ سازمان اسناد و کتابخانه ملی از موضوعاتی بود که در این جلسه به بحث و تبادل نظر گذاشته شدند و تصمیماتی نیز برای آن‌ها اتخاذ شد.

گفت: آمار نسخ خطی سازمان در یک سال اخیر ارتقا یافته و به ۴۰ هزار نسخه رسیده است. رونمایی از سامانه دانشنامه ایران‌زمین و فاز نخست سامانه فهرست نسخ خطی فارسی جهان، برگزاری نمایشگاه‌های مختلف، برگزاری نشست منطقه‌ای یونسکو در سال ۲۰۱۷ با حضور نمایندگان ۱۱ کشور و انعقاد ۱۵ تفاهم‌نامه همکاری خارجی، از اقدامات انجام‌شده سازمان اسناد و کتابخانه ملی در سال ۹۶ بود که گزارش آن از سوی رئیس این سازمان ارائه شد. در ادامه این جلسه، برخی پیشنهادهای مطرح‌شده

جلسه هیئت امنای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، عصر شنبه ۲۰ مرداد به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور برگزار شد. در این جلسه، اسحاق جهانگیری با تأکید بر توسعه برنامه‌های فرهنگی در مقطع کنونی کشور، گفت: نخبگان و اهل فرهنگ در این مقطع مسئولیت سنگینی بر عهده دارند و سازمان اسناد و کتابخانه ملی نیز می‌تواند در این زمینه نقشی اثرگذار ایفا کند. معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به شرایط حساس کنونی افزود: در این مقطع بیش از هر زمان دیگری باید امید و اعتماد مردم تقویت شود و در این راستا، انتظارات و توقع‌ها از بخش فرهنگ بیش از سایر بخش‌هاست. او با اشاره به گزارش ارائه شده از عملکرد یک‌ساله سازمان اسناد و کتابخانه ملی، اقدامات صورت‌گرفته را مثبت ارزیابی کرد و گفت: کتابخانه ملی از نظر دریافت اعتبار و منابع مالی همواره مظلوم بوده است که باید به صورت ویژه به این سازمان توجه شود. در این جلسه که وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش نیز حضور داشتند، اشرف بروجرودی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی، ضمن ارائه گزارش عملکرد سال ۹۶ این سازمان، اقدامات انجام‌شده و برنامه‌های در دست اجرا را تشریح کرد. او با اشاره به خرید و فراهم کردن نزدیک به هزار و پانصد نسخه خطی برجسته در سال گذشته

کتابداران همه جهان زیر یک سقف نگاهی به دستاوردهای اجلاس ۲۰۱۸ ایفلا برای ایران که در مالزی برگزار شد

کتابخانه ملی ایران، فریبرز خسروی، معاون پژوهش، برنامه‌ریزی و فناوری، صالح زمانی، مشاور امور بین‌الملل ریاست سازمان، محبوبه قربانی، سعیده اکبریداریان و فتنه ترکاشوند حضور داشتند. به همین بهانه، دومانه انگلیسی‌زبان «آیبولتن»، سومین شماره خود را به این رویداد اختصاص داد و ویژه‌نامه‌ای منتشر کرد. این نشریه که به مدیریت مسئولی فریبرز خسروی و سردبیری صالح زمانی و فاطمه پازوکی از سوی کمیته بین‌الملل انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و دفتر امور بین‌الملل سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران انتشار می‌یابد، در دو صفحه حاوی اخبار حوزه کتابداری و همچنین سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران است. گفتنی است نام سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در فهرست برگزیدگان سومین دوره جایزه کتابخانه سبز ایفلا - سال ۲۰۱۸ - اعلام شد و در کنار خانه شهری جوزف کانتی از کشور مجارستان، کتابخانه محلی سرینا از کشور رومانی، کتابخانه ملی و دانشگاهی کرواسی و کتابخانه دانشگاه بین‌المللی ایالات متحده آفریقا از کشور کنیا قرار گرفت.

کتابداری (ایفلا)، نیز جداگانه دیدار و گفت‌وگو کرد. در این دیدار، دو طرف بر تداوم همکاری‌های کتابخانه‌ای تأکید داشتند. در این نشست، صالح زمانی، مدیر دفتر امور بین‌الملل سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، ظرفیت موجود کتابداری در ایران را فوق‌العاده توصیف و از ضرورت توسعه برنامه جهانی موسوم به (گلوبال ویژن) در ایران استقبال کرد. سالمرون نیز حضور پررنگ هیئت ایرانی در ایفلا ۲۰۱۸ را بی‌نظیر دانست و به همکاری‌های متعدد با کتابخانه ملی ایران تأکید کرد. در رویدادی دیگر، میزبانی جمهوری اسلامی ایران برای اجلاس جهانی در سال ۲۰۲۰ قطعی و نهایی شد. این خبر پس از ملاقات هیئت ایرانی با گائل بکت، مدیر در امور بین‌الملل، اعلام شد. در این نشست که در حاشیه هشتادمین مجمع جهانی کتابداری در کوالالامپور برگزار شد، بکت نتیجه بررسی‌ها را مثبت ارزیابی و ایران را میزبانی شایسته برای این مجمع توصیف کرد. لازم به ذکر است پیشنهاد میزبانی در نشست سال گذشته این مجمع در مراکش، تسلیم هیئت‌مدیره شده بود. گفتنی است به نمایندگی از سازمان اسناد و

هشتاد و چهارمین نشست جهانی ایفلا و اجلاس رؤسای کتابخانه‌های ملی، با حضور گلوریا پرز سالمرون، ریاست ایفلا و جرالد لایتتر، دبیرکل مجمع رؤسای کتابخانه‌های ملی، دوم تا هفتم شهریور در موزه سلطنتی کوالالامپور، پایتخت مالزی، برگزار شد که گروهی نیز به نمایندگی از سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در این رویداد شرکت کردند. در خلال این برنامه، یادداشت تفاهم همکاری میان کتابخانه ملی ایران و کتابخانه ملی مالزی به امضا رسید. این تفاهم‌نامه که در ملاقات فریبرز خسروی، معاون پژوهش و فناوری سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، با نفیسه احمد، رئیس کتابخانه ملی مالزی، به امضای دو طرف رسید، زمینه‌های لازم را برای توسعه همکاری‌ها فراهم می‌کند. بر اساس این تفاهم‌نامه، دو طرف متعهد شدند در زمینه دیجیتال و پژوهش‌های اسلام‌شناسی اقدامات مشترکی را برنامه‌ریزی کنند. خسروی همچنین تفاهم‌نامه‌ای را با رئیس کتابخانه بوریس یلتسین در مسکو روسیه به امضا رساند. همچنین، هیئت ایرانی، با گلوریا پرز سالمرون، رئیس فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات

خانه دوم پژوهشگران

آیین بزرگداشت ۴ نفر از مفاخر فرهنگی در تالار نسخ خطی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

محوری ایفا کند و قدم‌هایی که برداشته است، مؤثر بوده و هم‌اکنون زنان فیلسوفی در انجمن حکمت و فلسفه فعال هستند که به آن‌ها افتخار می‌کنیم. او افزود: اعوانی شرایط پیشرفت را داشته است؛ قسمت رسمی آن شامل شاگردی در محضر دکتر داوری‌اردکانی، دکتر اعوانی، دکتر ابراهیمی دینانی و دکتر محقق داماد است و در بخش غیررسمی نیز درس را از وجود استادانی مانند دکتر موحّد و دکتر معصومی‌همدانی درک کرده و البته حُسنش آن بوده که به نتیجه مطلوب رسیده است که ازجمله همکاری‌اش با انجمن حکمت و فلسفه در سال‌های پس از انقلاب است. او کوشید انجمن نه‌تنها در سطح ملی تثبیت شود، بلکه ارتباط درخور توجهی نیز با سطح بین‌المللی برقرار کند. نقش او در انجمن چنان کلیدی است که وقتی برای ادامه پژوهش به آلمان رفته بود و مستقر هم شده بود، به دلیل مسائلی و مشکلاتی، به او متوسل شدیم و خواهش کردیم برگردد و فداکاری کرد، همت کرد و برگشت. «شهین اعوانی» از برگزاری این نشست و گردآوردن اهل قلم و فرهنگ تشکر کرد و گفت: انجمن حکمت و فلسفه مانند هر مؤسسه‌ای، فراز و فرود دارد و امیدارم مؤسسه به روزهای درخشان خود بازگردد و بماند و شکل جهانی خود را بازابد. من هم تلاش دارم بتوانم خدمتی به اهل فلسفه در آنجا بکنم.

به رابعه می‌گوید من در این سفر با پای پیاده و در هر فرسخ هزار رکعت نماز خوانده‌ام. تو چه کرده‌ای که کعبه به پیشواز تو آمده است. رابعه در پاسخ می‌گوید: فرق من و تو در این است که تو با نماز آمده‌ای و من با نیاز». بانوی دیگری در این جایگاه، حکیم امکثوم تبریزی است که سال‌های پیش کتابی از او خواندم و به عظمت او در حکمت پی بردم. باید گفت چه فرهنگ مظلومی داریم که چنین افرادی ناشناخته هستند. در غرب هم البته بانوان حکیم فراوانی داریم که یکی از آن‌ها یک ابن‌سینا شناس آمریکایی است. او سپس در تجلیل شهین اعوانی گفت: او حکیمه‌ای است که فلسفه را خیلی خوب می‌داند. پس از انقلاب تاکنون نیز به‌خوبی انجمن حکمت و فلسفه را مدیریت کرده و در آن‌جا نقش داشته است. در ادامه «شاپور اعتماد» پشت تریبون حاضر شد و گفت: برای من مایه مباهات است که ۳۵ سال در انجمن حکمت و فلسفه با خانم دکتر اعوانی مأنوس بودم. او پلی برای اتصال انجمن حکمت و فلسفه پیش و پس از انقلاب بود؛ اما من درباره نقش زنان و مردان، دکارتی می‌اندیشم. برای بیان این موضوع، به بیان فلسفی او برمی‌گردم. در فلسفه او، تعریف انسان در تفکر است و تمایزی اساسی میان فکر و جسم قائل می‌شود. اعوانی سال‌ها کوشش کرده در اقبال زنان به فلسفه در ایران، نقشی

صبح یکشنبه ۲۸ مرداد دومین جلسه یکشنبه‌های کتابخانه ملی، آیین بزرگداشت چهار نفر از مفاخر در تالار نسخ خطی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. در این برنامه که «اشرف بروجردی»، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، نیز در آن حضور داشت، چند نفر از استادان برای بزرگداشت «شهین اعوانی»، «غلامحسین ابراهیمی دینانی» و «شاپور اعتماد» صحبت کردند. «غلامحسین ابراهیمی دینانی» پس از خوانش بیتی از فردوسی که «ز پاکی و از پارسایی زن/ که هم غمگسار است و هم رایزن» گفت: بین زن و مرد تفاوت‌هایی وجود دارد؛ اما حکمت مؤنث و مذکر ندارد و در حکمت هم زن و هم مرد داشته‌ایم. حکمت در هر کجا که باشد، کار خود را می‌کند. تعداد بانوان حکیم و عارف زیاد نیست؛ اما در این بین، بانوان در حکمت به حدی رسیده‌اند که بعید می‌دانم آقایان به آن‌ها برسند. او در ادامه به نقل داستانی از عطارنیشابوری پرداخت: «عارفی تصمیم گرفت پیاده به مکه برود و در هر فرسخ هزار رکعت نماز بخواند. وقتی این عارف به مکه رسید، دید کعبه سر جای خود نیست و در این لحظه دید کعبه به جای خود بازگشته و یک علیامخدره به سمت او می‌آید. نزدیکتر که شد، دید آن بانو رابعه است. عارف

بسیاری دارد و رفتارش با دانشجویان و همکاران زبانزد است و البته هیچ پایان‌نامه به‌اصطلاح عامیانه آیکی از زیر دست او رد نشده است. در ادامه «محمود عابدی» با اشاره به این نکته که تصور می‌کند زاده‌شدنش چندان بیهوده نبوده است، به نکاتی درباره کتابخانه‌ها پرداخت و گفت: بخش زیادی از عمر من در کتابخانه‌ها ازجمله کتابخانه ملی در جست‌وجوی نسخه‌ها سپری شده است؛ اما کتابخانه‌های بزرگ ما به کتاب‌شناس مرجع نیاز دارند تا بدانند چه کتابی در کجای کتابخانه وجود دارد و مراجعان را راهنمایی کند؛ نه اینکه کتابدار کتابخانه حتی نداند فلان کتاب را دارد یا نه و حتی نام کتاب را هم نتواند بخواند. نکته دیگر آنکه در جامعه ما شخصیت‌هایی داشته و داریم که از مفاخر فرهنگ و ادب ما هستند. این مفاخر آثاری داشته‌اند و کتاب‌هایی نوشته‌اند که بارها چاپ شده‌اند؛ اما چاپ‌هایی از آن آثار عرضه می‌شود که مغلوّط و مشوش است. لازم است بر روند چاپ آثار نظارت شود؛ چون ما می‌دانیم که یک مصحح حتی برای یک کلمه چه وقت و توانی را صرف می‌کند تا به کلمه درست آن برسد. جامعه ما نیاز به مرجعی دارد تا انتشار را تحت‌نظر داشته باشد.

سپس «علی‌اشرف صادقی» برای تجلیل از «محمود عابدی»، یکی از استادان زبان‌شناس، پشت تریبون حاضر شد. او از نزدیک به ۴۰ سال دوستی یاد و اظهار کرد: از قبل به او ارادت دورادوری داشتم؛ اما پس از آشنایی نزدیک، به مراتب فضل او پی بردم. باهم بسیار سفر کردیم و هر کس را می‌خواهید بشناسید، با او سفر کنید. عابدی محقق پرکار، سخت‌کوش، دقیق و توانا است و آثار زیادی را ازجمله «نفع‌اتالانس» جامی، «کشف‌المحجوب» هجویری، «کلمات علیّه» مکتبی‌شیرازی و «روضة‌الانوار» خواجوی کرمانی همراه با تعلیقات و حواشی تصحیح کرده که همه آن‌ها گرانسنگ و ارجمند هستند؛ به‌طوریکه هریک نسخه‌ای ناسخه شده‌اند و نمونه‌های پیشین را از دور خارج کرده‌اند. صادقی ادامه داد: او افزون بر عرفان‌پژوهی، یک حافظ‌شناس بوده و مقالات مهمی درباره دیوان حافظ نوشته است. در گروه تصحیح متون فرهنگستان زبان و ادب فارسی، چند اثر در دستور کار است که اگر تصحیح شوند، الگو خواهند بود و عابدی «سیاست‌نامه» خواجه نظام‌الملک طوسی و «دیوان قطران‌تبریزی» را در دست دارد. او دقت بسیاری در تصحیح دارد و هرچه به او فشار می‌آورند که کار را زودتر تمام کند، تسلیم نمی‌شود. محمود عابدی، مردی مؤمن و معتقد است و خُلق‌خوی آرام و نرم و فضایل

او در ادامه ضمن گله‌مندی از برخی برخوردها گفت: به‌صراحت اعلام می‌کنم به‌جای اینکه وسایلی را فراهم کنند تا بی‌دغدغه و با آسودگی خاطر کار کنیم، مرتب در حال اشکال‌تراشی هستند. او ادامه داد: سه جلد کتاب ترجمه‌شده بنده از موراکامی سه سال مانده است؛ درحالی‌که برای هر جلد این کتاب بیش از یک سال و نیم وقت صرف شده و جالب است که ارشاد برای هر جلد بیش از ۵۰ مورد حذفی داده است. این مترجم افزود: نزدیک به چهار ماه است برای گفت‌وگو و حل برخی مشکلات قرار است یکی از مدیران را ملاقات کنم؛ اما ایشان حتی یک وقت ملاقات هم نداشته و تاکنون نیز هیچ نهاد دولتی نامی از من نبرده است و انگار که من اصلاً وجود ندارم. غبرایی اضافه کرد: از جوانی شیفته ادبیات شدم. به همین دلیل علاقه داشتم نویسنده شوم. بعد از مدتی به سمت سینما رفتم و بنا داشتم سینماگر شوم؛ اما شرایط به گونه‌ای رقم خورد تا مترجم شوم و در تمام این سال‌ها این علاقه و مطالعه درباره حوزه‌های مختلف مانند سینما، ادبیات و... به کمک من در ترجمه آمده است.

است در حوزه ترجمه فعالیت دارد، گفت: همه کارهای او از روی عشق انجام شده است؛ اما شخص غبرایی به نویسندگان آسیا و آفریقا علاقه خاصی دارد. نام برخی نویسندگان به نام او گره خورده است و خیلی از نویسندگان را او معرفی کرده و باعث شده است ما با ادبیات آنها آشنا شویم. میرعباسی افزود: یکی از نکاتی که در زندگی هرکسی مهم است، این است که اگر منبع درآمد و کار با عشق باشد، یک موهبت است و این موضوع درباره غبرایی وجود دارد. نکته دیگر که باید به آن اشاره کنم، آن است که وقتی درباره یک مترجم خوب صحبت می‌کنیم، او باید توان ترجمه به هر دو شکل برگردان را داشته باشد. غبرایی علاوه بر این توانایی، به حوزه‌های مختلف مانند سینما، نقاشی، موسیقی، تاریخ و... علاوه بر علاقه، تخصص هم دارد و این موضوع باعث شده توانمندی‌اش در این حوزه دوچندان شود. «مهدی غبرایی» در این نشست ضمن خوشحالی از برگزاری این آیین و قدردانی از کتابخانه ملی گفت: امیدوارم بتوانم تعداد کتاب‌های ترجمه‌شده خودم را به عدد صد برسانم.

سپس کوه میرعباسی و غلامرضا امیرخانی از «مهدی غبرایی» گفتند «غلامرضا امیرخانی» در این نشست با ذکر یک خاطره از همکاری با مهدی غبرایی گفت: در سال ۱۳۷۳، زمانی که در یکی از کتابخانه‌های شهرداری تهران سمتی داشتم، فردی به آن‌جا مراجعه کرد. آن شخص وقتی خود را معرفی کرد، به یاد برخی از کارهای ترجمه او افتادم و در ادامه گفت: «مدتی است داغ‌دار برادرم هستم و دنبال جای دنجی برای کار می‌گردم». در طول همکاری با غبرایی متوجه شدم در زمان ترجمه کتاب، واقعا با کتاب زندگی می‌کند. او با بیان اینکه آثار غبرایی یک گنجینه است، گفت: همه آثار او از نویسندگان مختلف مانند هاروکی موراکامی، خالد حسینی و... نشان‌دهنده کارنامه درخشان اوست. در ادامه، «کاوه میرعباسی» برای حاضران سخن گفت: «غبرایی نام‌آشناتر از آن است که احتیاج به تعریف داشته باشد؛ اما با توجه به سابقه دوستی ۲۰ ساله من با او شاید نکاتی را بدانم که هرکسی آن‌ها را نداند. او در ادامه با بیان اینکه غبرایی بیش از ۴۰ سال

بود که پس از قرائت دو بیت از ملک‌الشعرا بهار که: «بگفتا من گلی ناچیز بودم / ولیکن مدتی با گل نشستم» کمال همنشین در من اثر کرد/ وگرنه من همان خاکم که هستم»، بیان کرد: من هنوز در محضر استادان شاگردی می‌کنم و الفبای شاگردی را نیاموخته‌ام. می‌گویند اگر برای کسی بزرگداشت برگزار شد، حتماً بوی الرحمانش بلند است؛ اما من البته کار نکرده بسیار دارم. گفتنی است در این دورهمی، چهره‌هایی مانند احمد سمیعی‌گیلانی، علی بهرامیان، محمدحسین ساکت، مسعود جعفری‌جزی، شهرام پازوکی، اکبر ثبوت و حسن بلخاری نیز حضور داشتند.

ندانیم، نمیتوانیم به تحلیل درستی از شرایط امروز ایران برسیم. این در شرایطی است که بیشتر تحلیلگران سیاسی کمترین اطلاعی از تاریخ آن دوره ندارند و خدمات علمی کیانفر از این منظر مهم است و آثاری که منتشر کرده، برای غیرمورخان هم منبع ارزشمندی به حساب می‌آید. سپس «رضا شعبانی»، کیانفر را شخصیتی حلیم، سلیم، علیم، خلیق، کریم و شریف دانست و گفت: پس از سال‌ها تحصیل و تدریس، خود را وامدار شخصیت متین او می‌دانم. کیانفر عزیز، مهربان و معتقد به علم است؛ اما چیزی که قدر و قیمت او را در جامعه بالا می‌برد، اعتقاد جازم او به علم است و حتی یک کتاب از او هم نبوده که از آن محظوظ نشده باشم. پایان‌بخش این برنامه، سخنان «جمشید کیانفر»

در پایان این مراسم، در پاسداشت مقام علمی «جمشید کیانفر»، رضا شعبانی و سیدعلی آلداد از او یاد کردند. نخست «سیدعلی آلداد» درباره جمشید کیانفر سخن گفت. او حرفه و هنر اصلی کیانفر را تاریخ قاجار دانست و اظهار کرد: او مورخ پرکاری است و کتبی که تصحیح کرده، در حیطه تاریخ قاجار است. جز تصحیح آثار دوره قاجار مانند روضه‌الصفاء، مقالاتی هم در این باره نوشته که هریک در نوع خود، موضوع تازه‌ای را مطرح کرده و در مجلاتی مانند نشر دانش چاپ شده‌اند. همچنین چند نشریه آن دوره را که نایاب بوده‌اند، بازنشر کرده و بر هریک مقدمه مفصلی نیز نوشته است. او خاطرنشان کرد: اگر می‌خواهیم تحولات جهان امروز را بشناسیم، باید تاریخ قاجار را خوب بدانیم؛ چون تا تاریخ ۲۰۰ سال گذشته را

«اخبار بین‌المللی»

آمادگی برای توسعه روابط در حوزه دیجیتال در دیدار با سفیر سوئیس

چهارشنبه ۱۷ مرداد، مارکوس لایتز، سفیر سوئیس در ایران، ضمن بازدید از سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، با رئیس این سازمان دیدار و گفت‌وگو کرد. «اشرف بروجرودی» در این دیدار گفت: ما مشتاق ارتباط، تعامل فرهنگی و ارتقای سطح فرهنگ در جامعه ایران و سوئیس هستیم. ما آمادگی توسعه روابط در حوزه منابع نوشتاری و دیجیتال با کشور سوئیس را داشته و از این طریق از منابع آنان نیز بهره‌مند می‌شویم. مارکوس لایتز، سفیر سوئیس در تهران، نیز ضمن ابراز خرسندی از این دیدار، بیان کرد: روابط فرهنگی در مقاطع مختلف مهم است و ما نیز از ارتباط و گسترش تعاملات فرهنگی با ایران استقبال می‌کنیم. موضوع آرشیو برای ما مهم است و تبادل دانش بین طرفین از حوزه‌های علاقه‌مندی ماست.

ابراز امیدواری برای برپایی نمایشگاه مشترک در دیدار با سفیر اتریش

ظهر چهارشنبه ۱۷ مرداد، «استفان شلتس»، سفیر اتریش در ایران، با «اشرف بروجرودی»، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، دیدار و گفت‌وگو کرد. رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، در این دیدار گفت: اتریش و ایران از دیرباز روابط سیاسی و فرهنگی داشته‌اند؛ به‌ویژه منابع خطی فارسی در اتریش مرکز توجه ماست. حدود ۲۰۰ نسخه خطی در کتابخانه ملی اتریش نگهداری می‌شود. شلتس نیز در این دیدار تأکید کرد: ما تلاش خواهیم کرد اسناد و نسخ خطی دیجیتال‌شده را از سوی آکادمی علوم اتریش در اختیار شما قرار دهیم. در پایان، دو طرف ابراز امیدواری کردند در آینده، نمایشگاهی از اسناد مشترک ایران و اتریش برپا و اسناد دیجیتال میان کتابخانه ملی ایران و اتریش مبادله شود تا پژوهشگران دو کشور از آن‌ها بهره‌مند شوند.

امکان انعقاد تفاهم‌نامه در دیدار با سفیر دانمارک در ایران

صبح یکشنبه ۱۸ شهریور، «دنی عنان»، سفیر کشور دانمارک در ایران، با «اشرف بروجرودی»، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی، دیدار و گفت‌وگو کرد. بروجرودی در این دیدار گفت: ثبت جهانی آثار ارزشمند کشورمان است که با همکاری حافظه جهانی در یونسکو انجام می‌شود. در این حوزه نیز می‌توانیم با توجه به ظرفیت‌ها، ثبت مشترک داشته باشیم. در ادامه این نشست، سفیر دانمارک در ایران گفت: در بازگشت به دانمارک گزارشی را برای مجموعه آرشیو کتابخانه ملی آماده می‌کنم تا زمینه‌های همکاری به‌طور مشخص تعیین شود. با حضور در این مجموعه، تصویر خوبی از فعالیت‌های شما پیدا کردم که امیدوارم با انعقاد تفاهم‌نامه‌ای، این تصویر تکمیل شود.

زمینه‌سازی برای همکاری مشترک در دیدار با رئیس سازمان اسناد و آرشیو ملی عمان

ظهر یکشنبه ۲۴ تیر، رئیس سازمان اسناد و آرشیو ملی عمان و هیئت همراه، ضمن بازدید از سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، با جمعی از مسئولان این سازمان دیدار و گفت‌وگو کردند. در این نشست، فریبرز خسروی، معاون پژوهش و منابع دیجیتال، گفت: وابستگی ما به کشور عمان، وابستگی عقیدتی، اقتصادی، سیاسی و منطقه‌ای است که هم در تاریخ دیرینه و مشترک دو کشور و هم در تاریخ معاصر ما ریشه دارد. می‌توانیم پروژه‌های مشترکی را برای زنده نگه‌داشتن آثار مشترک دو ملت تعریف کنیم. محمد حمدالضویانی، رئیس سازمان اسناد و آرشیو ملی عمان، نیز در سخنانی گفت: ما خواهان این هستیم همکاری با سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، یک همکاری معمولی نباشد و روابط و اسناد مشترک و دیرینه ایران و عمان ترجمه و به تمام دنیا عرضه شوند. امیدواریم پس از این دیدار، فعالیت‌های مشترک از سر گرفته شود و تبادلات میان دو کشور به بهترین نحو ممکن به انجام رسد.

«اخبار داخلی»

۳ نشست درباره دوره هنر و فرهنگ قاجار

نشست تخصصی «کتاب‌شناسی دوره قاجار»، صبح یکشنبه ۲۴ تیر در تالار فرهنگ سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. در این نشست، «محمد رضا ریاضی» درباره کاشی‌کاری دوره قاجار سخن گفت، «محسن احتشامی» درباره لوگوهای مطبوعاتی در دوره قاجار صحبت کرد و «علی اصغر میرزایی‌مهر» موضوع سخنرانی خود را عبدالله‌خان نقاش، حجار و معمار دوره قاجار قرار داد. نشست تخصصی «مردم‌شناسی»، عصر دوشنبه ۱۴ شهریور در تالار فرهنگ برگزار شد. در ابتدای این نشست، «علیرضا حسن‌زاده» با موضوع انقلاب مشروطه و گفتمان مردم‌شناسی صحبت کرد، «محمدعلی مرآتی» با محوریت موسیقی‌شناسی اقوام ایرانی؛ گوناگونی و یک‌پارچگی سخن گفت و «پروانه قاسمیان» مروری بر تاریخ پوشاک سنتی ایران کرد. نشست تخصصی «تئاتر در دوره قاجار» نیز صبح یکشنبه ۱۸ شهریور در تالار فرهنگ برگزار شد. در این نشست، «کامران سپهران» درباره نسبت هنر تئاتر و تقسیم‌بندی‌های تاریخی سخن گفت، «محمدعلی خبری» با موضوع روندسازی آثار نمایشی مولیر در زمان قاجار صحبت کرد و «محمدحسین ناصرخت» درباره سیر تکاملی نمایش‌های تخت‌حوضی در دوره قاجار مطالبی بیان کرد. همچنین دو نمایشگاه نیز در موزه کتاب و میراث مستند ایران برپا شد؛ نمایشگاه اسناد مشروطه با عنوان «مشروطیت؛ از نهان تا عیان» از ۱۴ مرداد تا ۱۰ شهریور و نمایشگاه پوشاک و صنایع دستی اقوام ایرانی با نام «قومیت و هویت ملی» از ۱۱ تا ۱۵ شهریور.

بررسی زوایای پنهان حکومت رضاشاه در همایشی یک‌روزه

همایش یک‌روزه «بررسی زمانه و کارنامه عملکرد ۲۰ساله رضاشاه» مقارن با هفتادوهمین سالگرد اشغال نظامی ایران و سقوط رضاشاه پهلوی، شنبه سوم شهریور در ساختمان آرشیو ملی ایران برگزار شد. «مجید تفرشی»، دبیر علمی همایش، نیز اظهار کرد: اندیشه برپایی همایشی درباره رضاشاه هم از بُعد تاریخی آن اهمیت دارد و هم از بُعد سیاسی؛ زیرا این دوره زوایای واکاوی‌نشده بسیاری دارد و برخلاف تصور برخی، هنوز نکات پنهان و گفته‌نشده از آن دوره وجود دارد. این همایش، در پنج پنل «پیدایش و سازماندهی: واکاوی ریشه‌ها و چندوچون شکل‌گیری حکومت رضاشاه پهلوی»، «تاریخ‌نگاری و سیاست خارجی دوران ۲۰ساله حکومت پهلوی اول»، «تعلیم و تربیت و سیاست‌های فرهنگی و اجتماعی»، «سیاست‌های اقتصادی و ارضی در دوران ۲۰ساله حکومت رضاشاه» و «جنگ جهانی دوم، اشغال ایران، سقوط و مسئولیت حاکمان» برگزار شد.

برپایی شبی برای «دماوند» در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

شب «دماوند»، عصر چهارشنبه سوم مرداد، از سوی مجله بخارا در تالار قلم سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. در ابتدای این برنامه که اجرای آن را «علی دهباشی» بر عهده داشت، «مسعود نصرتی»، پژوهشگر تاریخ دماوند، سخن گفت: کوه دماوند اسطوره‌های بی‌نظیر و بی‌همتایی را در خود جای داده است. دماوند باید پایگاه اسطوره، تاریخ و طبیعت ایران باشد؛ اما حتی دماوندپژوهی نیز هنوز شکل نگرفته و آثار چندانی درباره دماوند وجود ندارد. سپس «عباس محمدی»، کنشگر محیط زیست و عضو انجمن کوهنوردان ایران، گفت: دماوند نماد ایران است. اصلاح شود تا بتوان دماوند را به ثبت جهانی رساند. در پایان نیز پیش از آنکه مستند «از آلف تا دماوند» ساخته فرهاد وهرام به نمایش درآید، کارگردان اثر برای حاضران گفت پیشینه فیلم به سال ۲۰۰۲ برمی‌گردد؛ زمانی که در شهر گراتس اتریش، کتاب «دماوند؛ بلندترین کوه ایران» از سوی پژوهشگران اتریشی به چاپ رسید و زمینه‌ای را پدید آورد تا این مستند ساخته شود.

برگزاری جلسه کمیته ملی حافظه جهانی با حضور «اشرف بروجرودی»

صدوهجدهمین جلسه کمیته ملی حافظه جهانی با حضور «اشرف بروجرودی»، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و حداکثر اعضای کمیته، دوشنبه ۱۲ شهریور برگزار شد. در این جلسه، شرایط حفاظت و نگهداری از «خمسه نظامی» و «ذخیره خوارزمشاهی»، دو اثر ثبت‌شده در فهرست جهانی برنامه حافظه جهانی یونسکو با حضور کارشناس بررسی شد. افزون بر این، کارگاه آموزشی برنامه حافظه جهانی یونسکو در روزهای ۲۷ و ۲۸ تیر در مدیریت اسناد و کتابخانه ملی منطقه غرب کشور (همدان) و در روزهای ۲۴ و ۲۵ مرداد در استان کردستان (شهرستان سنندج) برگزار شد. در کنار این برنامه‌ها، از کتاب «انجیل رسولان»، از نسخ خطی معتبر موجود در کتابخانه مرکزی تبریز، نیز دوشنبه پنجم شهریور، در برنامه‌ای از سوی اسقف اعظم کلیسای شرق آشور، کشیش دانیال و با حضور اعضای کمیته ملی حافظه جهانی، برای بررسی ثبت در فهرست جهانی برنامه حافظه جهانی یونسکو، بازدید شد.

آیین نمایش مستند «توران خانم»

آیین نمایش مستند «توران خانم» که اختصاص به بانو توران میرهادی دارد، با حضور رخشان بنی‌اعتماد، کارگردان و مجتبی میرتهماسب، تهیه‌کننده اثر، عصر شنبه ۲۰ مرداد در تالار قلم سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران به نمایش درآمد. پس از نمایش فیلم، «رخشان بنی‌اعتماد» با حضار سخن گفت: توران میرهادی برای نسل من شخصیت شناخته‌شده‌ای است و دوران زندگی‌اش برایم جذاب شد. «مجتبی میرتهماسب» نیز در ادامه گفت: برای خود من، هم توران خانم و شخصیتش مهم بود و هم ویژگی‌های درخور تأمل او که برای همه ما راهگشاست.

سمینار ملی «از کودتا تا انقلاب»

سمینار ملی «از کودتا تا انقلاب»، به مناسبت شصت‌وپنجمین سالگرد وقوع کودتای ۲۸ مرداد در ساختمان آرشیو ملی برگزار شد. علیرضا ملایی‌توانی گفت: کودتای ۲۸ مرداد روندهای کلان سیاسی در ایران را تغییر داد. کودتا مسئله ایران را تغییر داد و سرآغاز طرح مسائل تازه برای ایران بود. داریوش رحمانیان نیز گفت: یکی از مسائل مهمی که درباره انقلاب ۵۷ مطرح شده است، این است که چرا این انقلاب، اسلامی شد؟ این پرسش بسیار مهمی است که مطالعه چندانی روی آن شکل نگرفته است. یکی از چیزهایی که در تاریخ‌پژوهی ایران به‌شدت مغفول مانده است.

رونمایی از مستند «شرقی» درباره «توشیهیکو ایزوتسو»، فیلسوف و اسلام‌شناس ژاپنی

آیین معرفی و نمایش مستند «شرقی» که پرتی از «توشیهیکو ایزوتسو»، فیلسوف و اسلام‌شناس ژاپنی است، عصر دوشنبه ۱۵ مرداد در تالار فرهنگ سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. پس از فایز فیلم، «اکبر عالمی»، استاد دانشگاه و پژوهشگر سینما و «مسعود طاهری»، نویسنده، تهیه‌کننده و کارگردان اثر، برای حاضران سخن گفتند. عالمی گفت: باید همه فیلم‌های مستند را به‌مثابه پژوهش نگاه کرد و مستند «شرقی» به‌طرز جنون‌آمیزی سرشار از عنصر پژوهش است. طاهری نیز اظهار کرد: ایزوتسو از اندیشمندان و محققانی است که به ایران از بیرون و بی‌طرفانه نگاه می‌کند. نکته دیگر آنکه ایزوتسو برخلاف اغلب اسلام‌شناسان، شخصیت بی‌حب و بغضی داشت؛ زیرا اسلام را در مسیر سنت علمی مسلمانان فهم کرد.

مروری بر نشست‌ها

نشست «معرفی مجموعه اسناد مربوط به دکتر قاسم غنی در دانشگاه ییل»

نشست «معرفی مجموعه اسناد مربوط به دکتر قاسم غنی در دانشگاه ییل»، صبح سه‌شنبه ۱۳ شهریور در تالار محدث آر‌موی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. «غلامرضا امیرخانی» درباره شخصیت قاسم غنی صحبت کرد و گفت: او شخصیتی ملاً و بسیار دقیق بود. «فرهاد طاهری» نیز درباره یادداشت‌های قاسم غنی گفت: در روزنگاشتهای غنی، خواننده هم با روحیات شخصی و دیدگاه‌های سیاسی و فرهنگی غنی آشنا می‌شود و هم با نظریات او درباره خط‌مشی سیاسی کشور و مصالح ایران از نظر او. سپس «بهزاد برهان»، پژوهشگر دانشگاه ییل آمریکا، درباره این مجموعه مطالبی ارائه داد و اظهار کرد: مجموعه غنی در مرکز اسناد و دست‌نوشته‌های کتابخانه استرلینگ در دانشگاه ییل، اسنادی ارزشمند از دوران قاجار به زبان فارسی است.

آیین رونمایی کتاب «مسیح در قصر»

آیین رونمایی کتاب «مسیح در قصر» که اختصاص به خاطرات سرتیپ علیاصغر کورنگی، رئیس سابق زندان قصر، دارد و به کوشش مهسا جزینی گردآوری شده است، عصر سه‌شنبه ۹ مرداد، در تالار فرهنگ سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و با همکاری نشر روزنه برگزار شد. «کاظم موسوی‌بجنوردی» از خاطراتش در زندان قصر سخن گفت. در ادامه این نشست، «علیاصغر کورنگی» گفت: زمانی که رئیس زندان قصر شدم، خدمت یکی از عرفا رفتم و گفتم من نمیخواهم این مسئولیت را بپذیرم و زندانبان باشم؛ اما ایشان گفت: مرد به زندان شرف آرد به دست...؛ بمان و به زندانیان کمک کن. در ادامه «سیدعلیرضا بهشتی» اظهار کرد: در این اثر، هم شاهد صداقت مؤلف هستیم و هم آنکه گردآورنده نیز به انعکاس این صداقت کمک کرده و اثر خوبی در تاریخ شفاهی است.

طرح حافظه ملی دیجیتال کلید خورد

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران در آخرین روز نمایشگاه الکامپ تفاهم‌نامه اجرای طرح «حافظه ملی دیجیتال» را امضا کردند.

در این نشست، اشرف بروجردی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، در سخنانی با تشکر از اقدامات وزیر ارتباطات اظهار کرد: اساس این تفاهم‌نامه بر داده‌های اطلاعاتی موجود در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران قرار دارد و بنابر این از طریق دیجیتال کردن این منابع که مقدمات آن از سوی مهندس جهرمی فراهم شده است، در اختیار ایرانیان در سراسر دنیا قرار بگیرد و آنان از این منابع منتفع شوند. محمدجواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، نیز خاطرنشان کرد: در مسیر توسعه اقتصاد دیجیتال و زیرساخت‌های شبکه اطلاعات و با هدف بلندی که سازمان فناوری اطلاعات در نظر گرفته است، امروز گام دیگری برمی‌داریم تا سهم محتوای خط و زبان فارسی در فضای وب را به چهار درصد برسانیم. بر همین اساس، با سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران تفاهم‌نامه همکاری امضا می‌کنیم تا حافظه ملی دیجیتال در معرض دسترسی و استفاده

عموم قرار بگیرد و ظرفیت گروه‌های فکری و کسب‌وکارهای نوپا با استفاده از این گنجینه در کشور بتوانند ارزش افزوده بیشتری تولید کنند؛ ارزش افزوده‌های که هم خدماتی را به مردم عرضه و هم برای خودشان تولید ثروت کند. او تأکید کرد: بر این اساس، تفاهم می‌کنیم همه اسناد سازمان و کتابخانه ملی ایران را که امکان نشر دارند، در یک بازه زمانی و با استانداردهای مناسب به صورت نسخه دیجیتال درآوریم. تمام این اطلاعات به صورت باز در اختیار تمام کسب‌وکارهای نوپا قرار خواهد گرفت و بنابراین زمینه‌ساز اشتغال است. این اطلاعات باید غنی‌سازی شوند. سرویس‌های متعددی پس از آزادسازی این اطلاعات از سوی استارت‌آپ‌ها به اهل هنر و نشر ارائه می‌شود که یکی از مهم‌ترین آن‌ها سرویس حفاظت از مالکیت معنوی است. جهرمی خاطرنشان کرد: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات کمک می‌کند سازمان اسناد و کتابخانه ملی در راستای مکانیزاسیون زیرساخت‌هایش حرکت کند. در انتهای این نشست، تفاهم‌نامه‌ای به امضای محمدجواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و اشرف بروجردی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، رسید.

آیین نکوداشت «حسن توفیق» و ۵۰ سال طنز مطبوعاتی ایران

آیین نکوداشت «حسن توفیق» و ۵۰ سال طنز مطبوعاتی ایران، عصر دوشنبه ۲۹ مرداد در تالار حکمت سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. در ابتدا، «احمد عربانی» از شروع همکاری خود با روزنامه توفیق گفت: توفیق روی من تأثیر بسیاری گذاشت و نوع برخورد حسن توفیق که عادت نداشت از کسی تعریف کند، باعث شد ما انتقادپذیر بار بیاییم. «سیدفرید قاسمی» درباره توفیق گفت: این نشریه را از منظرهای گوناگون می‌توان دوره‌بندی کرد؛ شکل، محتوا، رویکرد و سکاندارها، هر کدام قابلیت واکاوی مستند دارند. عمر مطبوعات را به دو شیوه محاسبه می‌کنند؛ نخست سال‌های پیوستگی در انتشار، دوم سرآغاز تا سرانجام نشر بدون احتساب گسستگی. با این تقسیم‌بندی زمانی و بر مبنای ترکیب نویسندگان و عوامل دیگر، نوبت اول را باید اخلاق‌مدارانه، مرتبه دوم را عدالت‌طلبانه و بار سوم را خنده‌محور نام نهاد. سخنران بعدی «کامبیز درم‌بخش»، کاریکاتورست این نشریه، بود. او گفت: توفیق روی زندگی و کار من اثر گذاشت. محبوبیت عام پیدا کردن، کار مشکلی است و توفیق نه تنها محبوبیت عام که مقبولیت خاص هم داشت. در ادامه، «احمد مسجدجامعی» پشت تریبون قرار گرفت و گفت: توفیق روایت کهن حکمت ایرانی را در قالب جدید بازتاب می‌داد. توفیق پشتوانه اجتماعی

نیز داشت و البته باید گفت نگاه حکمت‌آمیز و عدالت‌خواهانه آن محصول آن دوره است. توفیق را باید تکامل‌یافته چزندپرند دهخدا دانست و البته افزون بر این، به کارتون و کاریکاتور وجهت خاصی بخشید. «غلامرضا کیانی‌رشید»، دیگر سخنران این برنامه بود. او که سال‌ها در توفیق کار کرده بود، درباره ویژگی‌های دفتر نشریه توفیق گفت. در ادامه، «حسن توفیق» برای حاضران سخن گفت. او با اشاره به اینکه در سال‌های آخر توفیق، صاحب‌امتیاز آن‌جا بوده است، گفت: توفیق به شکل حزب اداره می‌شد؛ مرام‌نامه‌ای و البته سوگندنامه‌ای هم داشت؛ به این معنا که هر کس می‌خواهد در توفیق فعالیت کند، باید آن را امضا کند و در مکتب توفیق گام بردارد و البته جز در راه مصالح ایران رفتار نکند. در پایان «هادی حیدری» برای حاضران گفت: آنچه روزنامه توفیق و نگین خوش‌رنگ آن یعنی جناب حسن توفیق را در تاریخ ما ممتاز و درخشان می‌کند، ایستادن در کنار ملت و منافع ملی است.

